

валѣхтъ: кожитѣ са и истривхтъ и об'ѣдхтъ отъ молцитѣ, сольта са топи, ржеовинкитѣ (морски са चुпѣхтъ; за това, щомъ хората открили медѣта, златото, среброто, тѣ захванали да правѣхтъ пари съ тѣзи предмети. Тѣзи метали мжчно са добивхтъ, за това едно малко парченце отъ тѣхъ е по скжпо, отъ колкото голѣмо количество на нѣкоя друга стока; тѣхъ и да ги носишь е по лесно и, най сетнѣ, отъ метала може да са направѣхтъ малки пари, които улеснявхтъ размѣната. Паритѣ ги прави царщината.

При размѣната на нѣщата за пари дохождхтъ по нѣкога врѣмена, когато сичкитѣ стоки отведнжжѣт поскжпвхтъ, че йоще какъ: петъ пжти, дѣсятъ пжти по скжпи отнапрѣжѣ. Въ Франція, напр. прѣди сто години отъ сега, стокитѣ тжй поскжпнали щото чашка кафе струвала 200 гр. единъ симитѣ 75 гр. Отъ какво е станало това? Отъ това, че паритѣ по нѣкои си причини, станали твжрдѣ ефтини. Въ този случай става сжщото, каквото и при размѣната, ако на една отъ стокитѣ значително са намали цѣната, тогава сичкитѣ други стоки въ отношение кжмъ поефтенялата, както ний видѣхми, подигхтъ са. Сичката разлика е въ това, че стокитѣ не ставхтъ ефтини тжй силно, както паритѣ. Азъ разумѣвамъ тука тѣзи парични знакове, количеството на които може да са уголѣмява почти безъ сѣкнй трудъ, такива пари сж кредитнитѣ билети (кайметата), книжнитѣ пари. Когато йоще нѣмало книженитѣ пари, то парични знакове служили златото и среброто, а тѣзи метали са добивхтъ не безъ трудъ, а може да са рѣче и съ по голѣмъ трудъ, отъ колкото другитѣ произведения, напр., кожитѣ, които въ старо врѣме са употрѣбавали въ Россія за пари, за това и да уголѣмявхтъ

ви очи и др. защото селаченина днесъ като намѣри раково око, туря го въ кисията си за *кадело* (напрѣджкѣ на печалбата му отъ пари).